

[Vertrouwen in warmtenet heeft een deuk opgelopen](#)

Het Parool

5 april 2024 vrijdag

Copyright 2024 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Amsterdam; Blz. 14

Length: 978 words

Byline: BART VAN ZOELLEN

Highlight: Stadsverwarming is in Nederland twee tot drie keer zo duur als in andere landen, blijkt uit nieuw onderzoek van TNO. Het prijsverschil is bovendien de laatste jaren flink gegroeid. Maken de warmteleveranciers hier te dikke winsten?

Body

Punt voor punt: Waarom is stadsverwarming in Nederland zo duur?

1.

Zijn de prijsverschillen voor stadsverwarming met het buitenland groot?

Nogal. TNO concludeerde in 2021 al dat de tarieven van warmteleveranciers in Nederland aanmerkelijk hoger uitvielen dan in landen als Zweden, Denemarken en Duitsland. Uit vervolgonderzoek blijkt nu dat de tarieven hier ook nog eens een stuk sneller zijn gestegen.

In 2023 betaalden Nederlanders omgerekend - dus: inclusief het vastrecht - gemiddeld 66 euro voor een gigajoule warmte. Dat is nog inclusief het prijsplafond dat de energierekening flink dempte. In Zweden betaalde men gemiddeld 23 euro per gigajoule, in Denemarken 31 euro en in Duitsland 38 euro.

Van 2020 tot 2023 stegen de tarieven in Nederland met 62 procent. In die periode werd warmte in Zweden 11 procent duurder en in Finland - na Nederland de snelste stijger - 28 procent.

2.

Vanwaar die verschillen?

Vertrouwen in warmtenet heeft een deuk opgelopen

De verschillen zijn volgens TNO lastig te verklaren. De onderzoekers noemen de maximumtarieven die toezichthouder Autoriteit Consument & Markt (ACM) elk jaar vaststelt als voorname factor. Omdat huishoudens op een warmtenet niet kunnen overstappen naar een andere leverancier, zijn maximumtarieven de manier om de consument te beschermen. De belofte daarbij is dat stadsverwarming niet duurder uitvalt dan een cv-ketel op aardgas.

Deze koppeling aan de prijs van aardgas maakte dat stadsverwarming snel veel duurder mocht worden toen de gasprijs de laatste jaren omhoogschoot. "Er zijn voor de warmtebedrijven weinig financiële prikkels om daar ver onder te gaan zitten," zegt onderzoeker Pieter Verstraten van TNO.

3.

Is het dan wel handig om de tarieven voor stadsverwarming te koppelen aan aardgas?

In Den Haag wordt al jaren gesproken over een wet die volgend jaar moet ingaan, waardoor de prijs van warmte wordt gebaseerd op de daadwerkelijke kosten. In Denemarken werkt het al zo. Een warmtenet dat draait op biomassa of op de verbranding van afval, zoals deels het geval is in Amsterdam, zou dan minder gevoelig kunnen zijn voor stijgende aardgasprijzen.

Opmerkelijk is wel dat de ACM vorige week waarschuwde dat het loslaten van de koppeling aan de gasprijs niet automatisch tot een lager tarief zal leiden. **Vattenfall**, leverancier van stadswarmte aan ruim 50.000 huishoudens in Amsterdam, zegt zijn snel gestegen tarieven nu al te baseren op de daadwerkelijke kosten.

4.

Hoe verklaart **Vattenfall** de verschillen met het buitenland?

Prijzen kunnen nu eenmaal verschillen per land, betoogt **Vattenfall**, met de verwijzing naar een fles cola die in Nederland óók duurder is. Een verschil met Denemarken en Zweden is dat daar veel meer mensen zijn aangesloten op warmtenetten - in Denemarken zelfs 65 procent. Gevolg is dat de kosten om het net te beheren over meer klanten kunnen worden verdeeld. Ook kan overheidsbeleid volgens **Vattenfall** een groot verschil maken als energiebedrijven in andere landen meer subsidie krijgen bij de aanleg van warmtenetten.

Een stijgende gasprijs is ook nog een belangrijke kostenpost. Een flink deel van de stadsverwarming voor Amsterdammers komt uit centrales bij Diemen en die worden gestookt met gas. Als reden voor de verhoging van de vaste tarieven met zo'n 200 euro dit jaar, noemde **Vattenfall** ook de gestegen kosten van materiaal en personeel bij aanleg en onderhoud van de netten.

5.

Loopt **Vattenfall** binnen op zijn warmtenetten?

Die lijken voor **Vattenfall** nu geen vetpot. Het energiebedrijf onderstreept dat de ACM ook toeziet op de rendementen van warmteleveranciers en dat die de afgelopen jaren niet heel riant zijn geweest.

Toen demissionair minister Rob Jetten (Klimaat en Energie) vorige week een deel van de tariefsverhoging wilde terughalen door een spoedmaatregel, waren de druiven voor **Vattenfall** zo zuur dat het energiebedrijf niet meer wilde meedoen aan een regeling voor Amsterdamse huurders die de belofte hadden gekregen dat zij niet meer gingen betalen met de overstap op het warmtenet. **Vattenfall** verklaarde zelfs dat het niet meer rendabel was om wijken aan te sluiten.

Vertrouwen in warmtenet heeft een deuk opgelopen

Maar het vertrouwen in de warmteleveranciers heeft wel een deuk opgelopen. Argwaan over de verdiensten van **Vattenfall** speelde een grote rol toen de Amsterdamse woningcorporaties vorige maand te hoop liepen tegen de stijgende tarieven voor hun huurders. De tarieven zijn ondoorzichtig, volgens de corporaties.

Die transparantie wordt des te belangrijker als de warmteprijs wordt gebaseerd op de daadwerkelijke kosten en daar ontbreekt het nu in Nederland aan, stelt TNO. Verstraten: "In Denemarken worden de tarieven van warmtebedrijven heel precies op een rij gezet en in catalogussen van honderden bladzijden staat wat het kost om warmte op te wekken en te leveren bij de mensen thuis."

6.

Is het wel verstandig om snel meer woningen gasvrij te maken met warmtenetten, waar geen concurrentie mogelijk is?

Dat er geen concurrentie is op het warmtenet, is op zichzelf niet het probleem, volgens TNO. In het buitenland zijn de tarieven immers een stuk milder. "Als er maar meer transparantie komt. De data die warmtebedrijven overleggen, omvatten nu maar een deel van de kosten en geven geen inzicht in de hele keten," zegt Verstraten.

In het eerdere onderzoek waarschuwde TNO ook dat de warmtesector in Nederland wordt bepaald door een paar grote energiebedrijven. Dat kan een rem zetten op innovatie, zeggen de onderzoekers. In het buitenland zijn veelbelovende voorbeelden van warmtenetten met lagere temperaturen en een verscheidenheid aan warmtebronnen, zoals restwarmte én een collectieve warmtepomp die draait op elektriciteit. Gevolg is dat het warmtenet niet meteen heel duur wordt als de gasprijs stijgt.

'In Denemarken worden de tarieven van warmtebedrijven heel precies op een rij gezet'

Argwaan over Vattenfalls verdiensten speelt een grote rol bij het verzet van de woningcorporaties

Bekijk de oorspronkelijke pagina: pagina 14

Load-Date: April 4, 2024